

ZGO 8. R - 10. teden pouka na daljavo

Draga učenka, dragi učenec !

Vstopamo že v 10. teden pouka na daljavo.

Predelali smo kar lepo število učnih vsebin in nam kaže odlično.

Upam, da gre tudi vam delo doma dobro od rok. Vaša naloga je še vedno, da sproti naredite po mojih navodilih, kar je potrebno. Uredite si zvezke, ker bom ob prvi priliki, pa kadar koli že bo, vaše delo pregledala. Takrat ne bo izgovorov.

POMEMBNO !!!

Nekateri učenci me še vedno sprašujete **po oceni iz spletnega testa**. Oceno sem poslala vsakemu posebej na mail, ki ste ga posredovali. Kdor še ni videl svoje ocene, kliknite pod točkami na » ogled ». Tam se izpiše ocena in moj komentar, v primeru, če je to potrebno. Ravno tako se vam ponovno odpre test in lahko pregledate vaše rešitve.

Glede zaključne ocene pri predmetu je še prezgodaj za govoriti. Vse ocene bom pregledala, tudi zabeležke v moji redovalnici glede domačih nalog in bomo o ocenah kdaj drugič govorili. Nekatero učenca bom gotovo še pozvala, da mi pošljete določene naloge, mogoče bo kdo po potrebi tudi še vprašan. O vsem tem boste učenci obveščeni poimensko. Zato je vaša naloga, da še naprej tako lepo delate po navodilih, kot ste do sedaj.

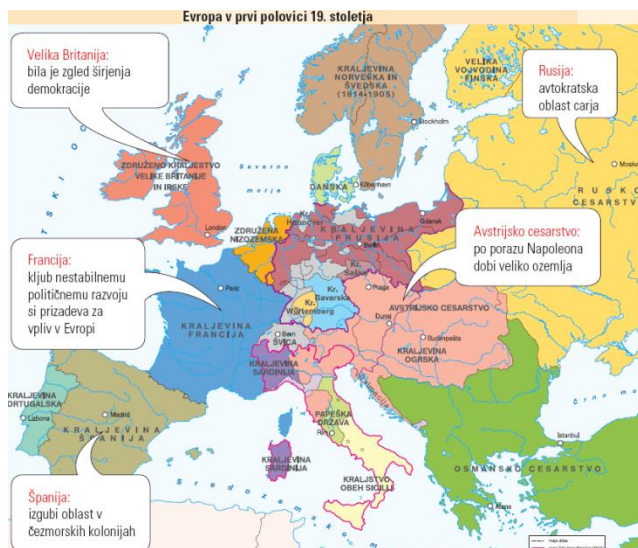
Če imaš dodatna vprašanja, mi lahko sporočiš na mail, ki se glasi : daria@gorup.eu

Prejšnji teden smo začeli z novim poglavjem, **ta teden** pa bomo nadaljevali s snovjo in spoznali, kako je leta 1848 zajel Evropo pravi revolucionarni val.

Današnja snov je povzetek treh snovi iz učbenika (str. 91 – 97), zato ne boš zapisa oblikoval sam, ampak točke le prepisi v zvezek, da ti bo lažje.

Napiši naslov :

LETO 1848 – LETO REVOLUCIJ

Oglej si zemljevid Evrope v sredini 19. stol.

Slovinci smo živeli takrat v Avstrijskem cesarstvu. Država je obarvana z roza barvo. Če se spomniš, se je po dunajskem kongresu zelo povečala – dobila je 2 deželi na zahodu : Lombardijo in Benečijo.

Iz zemljevida lahko vidiš, da v tistem času še ni bilo Italije, kot jo poznamo danes in ne Nemčije. Obe državi sta nastali v času, ki ga bomo mi danes obravnavali –

2. polovica 19. stol.

Zapiši kar prvo točko v zvezek :

1. Iz zahtev meščanstva sta zrasli dve gibanji :

- **Liberalno gibanje (napredno) :**

Cilj -> Država, utemeljena na zakonih in razumu, v kateri bi odločali svobodni državljani.

- **Nacionalno gibanje :**

Cilj : Ustanovitev enotne države posameznega naroda in več političnih pravic.

Meščanstvo je bilo v svojih zahtevah vedno glasnejše. Zahtevali so politične pravice, parlamentarno monarhijo in gospodarsko svobodo.

2. Odpor proti stari Evropi je leta 1848 prerasel v revolucije

- **Revolucija v Franciji :**

Na oblast je prišlo bogato meščanstvo, ki je za predsednika republike izvolilo Napoleona III. Vendar se je ta že leta 1851 oklical za cesarja.

- **Revolucija v Avstriji :**

Začela se je meseca marca, zato se je imenovala marčna revolucija.

- **Madžari** so zahtevali in dobili lastno vlado.

- **Nemiri na Dunaju** , kjer so se upirali :

 - delavci,

 - kmetje, ki so zahtevali odpravo fevdalizma,

 - izobraženci so oblikovali narodnostne zahteve,

 - meščanstvo je zahtevalo konec absolutizma in parlamentarno državo

 - > dosegli so odstop Metternicha.

Na Slovenskem so izobraženci in študentje na Dunaju zahtevali politične in narodnostne pravice. Celovski duhovnik Matija Majar je te ideje zbral in napisal prvi slovenski politični program, ki se je imenoval Zedinjena (Združena) Slovenija.

3. Slovenski izobraženci in študentje so izoblikovali prvi slovenski politični program – **Zedinjena Slovenija**

Program je zahteval :

- Uvedba slovenskega jezika v urade in šole,

- združitev vseh Slovencev v celoto, ki bi imela svoj parlament,

- Slovenci bi ostali del Avstrijskega cesarstva.

4. Rezultati marčne revolucije :

Oblast v Avstriji je prevzel Franc Jožef (1848 – 1916) :

- Sept. 1848 **izda zakon o odpravi podložništva (zakon o zemljiški odvezi).**

Fevdalizma je v Avstriji konec, tlaka je odpravljena, kmetje se od revolucije odvrnejo.

Zemljo so kmetje morali odkupiti in jo plačati v 20 letih.

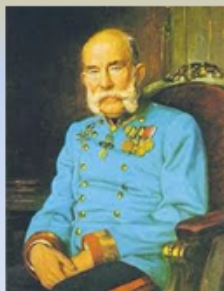
»Mi, Ferdinand Pervi, ustavni cesar Avstrijski, kralj Ogerski in Češki, /.../; Sma po naklepu Svojih ministrav soglasno z ustavnim zborom sklenili in ukažemo kakor sledi:
Pervič.
Podložtvo in zaveza med gruntnimi gosposkimi in podložnimi se z vsimi postavami, ki to zavezo zadevajo, nehajo.

Drugič. Grunt ali zemljiše je vsih dolžnost odvezan; vsi razločki med gosposkimi in kmečkimi zemljiši imajo nehati.

Tretjič. Vse dolžnosti, dela in davki vsake baže, ktere iz podložtva izvirajo in podložno zemljiše zadevajo, odsihmal nehajo; /.../.«

(Kmetijske in rokodelske novice, 13. septembra 1848)

- **Kmetje, ki so dosegli zahtevano, so se nehali upirati.**
Cesar je med kmeti postal priljubljen.
- **Meščani so izgubili pomembne zaveznike.**
Oktober so se na Dunaju znova podali v boj s cesarsko vojsko. Neuspešno.
- **Revolucija v Avstriji je bila v zatrtu.**

Franc Jožef, avstrijski cesar

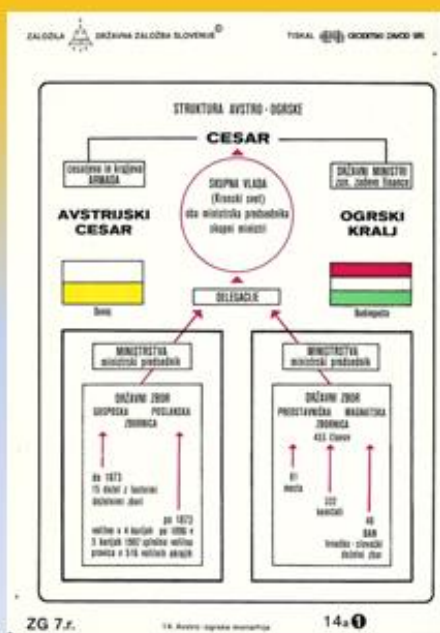
5. Politična podoba Evrope v 2. polovici 19. stoletja :

Nastalo je več novih držav :

- Italijanske države na Apeninskem polotoku so se združile v eno državo in leta **1861** je nastala **Kraljevina Italija**.
- Leta **1871** so se združile nemške države v **Nemško cesarstvo**. Pruski kralj Vilijem je postal nemški cesar.
- Preoblikovala se je tudi Avstrija v **Avstro – Ogrsko**
Leta 1867 je avstrijski dvor podpisal sporazum z Madžari o uvedbi dualizma.

-> Z njim so preoblikovali Avstrijo tako, da sta nastali dve enakopravni polovici – avstrijska in ogrska, nad obema pa so še vedno vladali Habsburžani.

- Vsaka polovica je imela svoj parlament, vlado in ministre.
- Skupen je bil cesar, zunanji minister, vojska in denar.
- Država se je preimenovala v Avstro – Ogrsko.

Ureditev Avstro – Ogrske po uvedbi dualizma leta 1867.

Slovenci smo prišli pod avstrijski del, razen Prekmurja, ki je ostal pod Ogrsko.